

csak igen egyszerű, szürke emberek lesznek jelen ezen a tanácskozáson, — olyanok, akik beszélni nem tudnak, csak mélyen látni és következtetni gondolkozni.

Mert hát nagyon tévednek azok, akik azt hiszik, hogy a társadalmi osztályok anyagi helyzetén csak fizetés-emeléssel lehet segíteni. Még nagyobb tévednek azok, akik azt hiszik, hogy a társadalmi rendet és az embereknek egymáshoz való viszonyát csak szigorú pragmatikával lehet rendezni. Nem igaz. Közmegnyugvást keltő szociális rendezést csak akkor fogunk cselekedni, ha arra a meggyőződésre jutunk, hogy fizetés-lezállítás-al és minden szigorú pragmatika mellőzésével könnyebben elérhetjük azt a célt, melyre most töretünk, mint a fizetések és bérek örökös fokozásával.

És méltóztassék azt elhinni nekünk, hogy ma, amidőnmár minden foglalkozási ágban apróra ismerjük az igényeket és óhajításokat: nem lehetetlen többé az összes érdekeket egymással megegyeztetni.

Egy ilyen monstre megegyeztetés valamikor őrült agyrém lehetett, ma azonban napról-napra élénkebben követeli a maga megvalósítását. Hiszen ám tessék megfigyelni, maholnap oda-jutunk, hogy minden harapás kenyérért, minden ital tejért aranyakat kell osztogatni, ami által a fogyasztás fokozása lehetővé válik, sőt a fogyasztást minden téren csökkenteni leszünk kénytelenek, — holott bizonyára nem szorul magyarázatra az, hogy mi jelentősége van annak, ha egy országban a közfogyasztás statisztikája visszaesést mutat.

Az az ország lesz boldog, — melynek államférfiai leghamarább tudják megegyeztetni az összes osztályoknak és foglalkozási ágaknak egymáshoz

való viszonyát és melynek államférfiai leghamarább jutnak arra a meggyőződésre, hogy a munkaszolgáltatások és a produktumok árát az összes vonalon le kell szállítani.

Azt kérdezhetnék: miért?

Azért, mert finansziális szempontból teljesen mindegy az, ha valamely országban minden egyformán drága, vagy minden egyformán olcsó. Társadalmi és termelési szempontból azonban nem mindegy, mert: az általános olcsóság sokkal alkalmasabb a fogyasztás fokozására, mint az általános drágaság; holott a társadalmi jólét mérlege éppen akkor megnyugtató, ha minél nagyobb mértékű a közfogyasztás.

De még mindezeknél is fontosabb volna az az állambölcsesség, mely mesterséges úton tudná egy országban megteremteni az általános árleszállítást, azért: mert ha egy ország olcsón produkálna mindent a saját belterületén, akkor, mikor más országok még az általános drágasággal küdenek, — az export használatából mértékeltlen nemzeti kincseket gyűjthetne csak néhány év alatt is, az általános jólét uralkodnék ebben az országban — meg volna a boldog ország, és ez volna a kor legnagyobb méretű szociális mestervágása.

Az érdemek érdeme.

A nemzeti küzdelem idején Bródy Sándornak, a kiváló íróknak és publicistának az az ötlete támadt, hogy felvetette a kérdést: mi lenne akkor, ha most Szilágyi Dezso élne. A jeles író, aki politikai jónak is jelentős egyéniség, rendkívül ötletes és érdekes következtetéseket vont le akkor ebből a fölállított kérdésből.

Egy másik kérdés — úgy tetszik — nem kevésbé időszerű a magyar politika mai helyzetében. Talán különlegesebb, talán

furcsább, talán prófánabb is ez a kérdés. De valóban vége a mai politikai élet nagy igazságain alapul. Mi lenne, ha közöttünk Deák Ferencnek egy fia élne?

Furcsa kérdés, különös ötlet, de hogy fölmerülhet, ez a mai magyar politikai helyzetnek legtermészetesebb következménye. A Herbertek uralma alatt valóban a haza bölcsének legnagyobb bölcsessége az, hogy nem házasodott meg és nincsen fiúörököse... Mi lenne, ha Deák Ferencnek is fia élne közöttünk. Ha Deák fia is politikailag... Ha Deák fia is herberteskednék...?

Deák Ferenc volt az, aki 1867-ben helyreállította a jogfolytonosságot. A negyvennyolcas eszmék maradtak hátra bajnokai: a 48-as hősök utódai. Ők követték az 1848 helyreállítását. Küzdöttek, harcoltak a 48 diadaláért. Az ország érdekének mondották azt.

És helyreállította a 48! Helyreállítottak a 48-asok uralmát. De nem a 48-as jogét, hanem a 48-as jogosultakét. Politikai hitbizományokat csináltak. Kevés volt az országban a latifundium, csináltak hat még politikai hitbizományokat, örökségeket is. Az örökhagyók ugyan a jogokat hagyták hátra, de az örökösök a hatalmat kaparították meg. A 48-asok utódai ekként vannak uralkon. De vajon mi lenne, ha a 67-es törvények alkotójának is élne közöttünk fia? Két majordomusa, politikai egyeduralkodója lenne az országnak.

Elkövetkezett az az idő a magyar politikában, hogy nem a tehetség és nem tudás jöjjen a közéleti szereplésre, hanem a születés. És vannak, akik nagyon jó névvel születtek. Kitűnő névvel... Talán kevesebb tehetséggel, de sok, igen sok hatalmat jelentő névvel. És örökölték a 48-at, a szent, nemes, a dicső negyvennyolcas.

Csak a hatvanhétnek nincs örököse. Híjába, Deák bölcs volt és nem hagyott ránk hátra fut. Hiszen ha Deáknak fia volna, körülötte sereglenének a 67 rajongói. Neki

nan az elrejtett, elfeledett sok bűvös dal... Meg ne vessen...

A zenész hosszú időre eltűnt. Most már igazán magányosan életem. Déli sétáimon alig találok valakivel és a valót akarom mondani, hogy a furcsa emberke egy ideig nagyon hiányzott. Szeretlenségében sok volt a rokonszenves vonás, nyugtalan beszédében tömérdek az ötlet, főképpen pedig forró temperamentuma volt az, mely itt a szürke emberek közül megkülönböztette és érdekessé tette előttem.

Mint a helyi események krónikása, természetesen tudtam a kikereszteledéséről és arról is, mikor megbízták a székesegyház kórusának a vezetésével.

Szűk agyú városatyák többször benéztek hozzánk a szerkesztőségbe és talán az itteni levegő ártott meg nekik, mert alig hogy letelepedtek, elfelejtették érdemes mestersegüket, a pék, szabó, vagy egyéb ipart és ellentmondást nem tűrve, hozzászóltak mindenhez, amireh nem értenek. Itt, a szepora beszédű polgárok között hallottam először valamit a zenésről is.

— Nagy művész, ha fenn van a kórusban, senkihez sem szól, hanem magába száll; szólt az egyik polgár.

— A multkor a mise közben rosszul lett és azt mondta, nem tud játszani. Ezen délelőtt nem is orgonázott, de nem ment

ajkai megnyúltak és gúnyos vonalban, behajlottak olyan szemita orraig, — a szavaló emberke kemény volt akkor, mint egy szatír.

Ezután minden déltájban találkoztunk. Bizalmasan, baráti hangon elmondta nekem, hogy küzdelmes élete volt eddig, de úkapjától kezdve minden apja zenész volt, ő maga is az, és mivel ő csakúgy szakadt ide az idegenből, hát idegennek tekintik ebben az országban, protekciója nincs, így kénytelen kicsiny családját zenelecekéből istapolni, pedig: — gyermekkoromban operát irtam és előadták a stuttgarteri operában, egyházi zenét szerettem és talán ma is éneklék a lyoni zsinagógában, a viharok járása azonban, mely életemben környékezett, engem, a győnge pehelyt is felkapott és idefűjt a kicsiny városkába, — de itt meg nem halok...

Erősen készült reá, de nem a meghalásra, hanem egy új, diadalmas életre, mely itt kezdődne a harangdalos városkában.

Egy napon így szólt hozzám a zenész: — Kikeresztelek. A székes-egyház karmesteri állása megüresedett és ha elfelejtem, hogy zsidó vagyok, orgonát és nagy kórust kapok.

Emberkém arra várt, hogy szólak valamit a közlésre, de hogy ez nem történt, újra beszélt:

— Hát mi is van azon? Vallással, ce-

remóniával eddig sem törődtem, aztán egy ceremóniával több, vagy kevesebb, mindegy Megváltozom én? Nem. Megtesszem!

Hangja itt pörlekedővé vált. Lármázott, argumentált, mintha csak engemet eáfolna. — Mikor aztán végleg belátta, hogy tőlem e dologról egy szó megjegyzést se csikarhat ki, dühösen kifakadt:

— Igenis megfogom tenni. Magamban hittem eddig is, ezután se fogok másba hinni. Az én lelki világom teljesen az enyém, semmi ott mesterséges nincsen. Senki oda, akár Isten, akár babona be nem hatolhatott és ezután is megőröm függetlenségemet.

A zenész homlokán kiütött a verejték, hosszabb ideig szótlanul ballagtunk egymás mellett, a kicsiny ember görcsös botjával szaporán ütögette maga előtt a földet.

Egyszer aztán hirtelen clém került, utamban megállított és majdnem könyörgő hangon szólt hozzám:

— Meg kell tennem... Elzüllem, elkallódom, már úgy is érzem, hogy megfogytam. A dal már nem hullámzik úgy végig lelkemen, mint azelőtt, Témám már nem tűznek olyan színesen képzeletemre, mint hajdanában, invencióm megkopott, az eszem algha bírja el a nagyobb szabású konstrukciót. Meg kell magam mentenem, az orgona még megsegít, a bús, melódikus hangok, ha megöntöznék kopár lelkemet, kihajtana on-

is volna neve, ő is aféle majordómus-örökös volna. Reája is esküdének, neki is szent volna a neve, szentség a politikája, parancs az akarata.

Amde Deák bölcs volt, jós és előre látó. Milyen polgárháború volna ma, ha Deáknak is fia élne közöttünk. De Deák a legnagyobb érdemet szerezte a haza körül. Örök békét adott a számára. Nincsen fia...

Allami gyermekvédelem.

A magyar törvénytárnak leghatalmasab társadalompolitikai alkotása az a két törvény, melyet az országgyűlés az 1901. évben megalkotott: s mely az elhagyott gyermeket az állam oltalmába vette.

E célutadatos, kitartó, lelkes munkásságnak, melyet e kettős törvény végrehajtása érdekében az államigazgatás és a társadalom együttesen kifejtettek, sikerült e nagy társadalompolitikai jelentőségű törvényt már is majdnem minden részletében végrehajtani.

A magyar állami gyermekvédelem mindinkább lekötö a közfigyelmet, nemcsak itthon, hanem az egész művelt kontinensen.

Elvégre e fölött nem is csodálkozhatunk. Ma az állami gyermekvédelem 18 gyermekmenhelye által 33.000 gyermeket nevel és ment meg a becületlessé, munkás életnek.

Az állami gyermekvédelem munkásságáról az „Egyetértés” folyó évi szeptember 15-iki száma, egy föltötte rokonszenves közleményben, mint közigazgatási sikerről számol be.

Valóban legkevésbé, ha a gyermekvédelem kialakulását csak közigazgatási sikernek mondjuk. Több ez annál. Az a magyar népléleknek leghatalmasabb, erőteljes megnyilatkozása.

A közölt cikkelyre nekünk csak két észrevételünk van: Egyik, hogy az állami gyermekvédelemnek nincsenek megteremtői, annak csak oadaói, lelkes munkásai vannak akik az örök szeretet nevében Széll Kálmánt vallják mesterüknek. A gyermekvédelmet a magyar nemzeti akarat teremtette meg, mely az emberi jogok legszentebbikét törvénykönyvébe beírta.

A másik észrevételünk, hogy az osztrák kollegák akiknek Magyarországon tett utazásait a cikkely megénekli nagyon jól tudta, hogy miért jöttek hozzánk.

A magyar gyermekvédelmet leirták, már az angolok, a németek, az osztrákok, mintának használják a japánok s az olaszok.

állam törvényhozása a magyar állami gyermekvédelem szellemében akarja berendezni intézményeit.

Az az osztrák kolléga azért jött hozzánk hogy itt a helyszínen tanulmányozza azt, mint sikerült nekünk a családi nevelés rendszerében gyermekvédelmi rendszerünk egyik sarkalatos alapját megvetni.

Midőn pedig az az osztrák kolléga több telepünket e sorok írójával bejárta volt, midőn csodalokozással figyelt meg a magyar földművescsaládot, a magyar földművesasszonynak előkelő, nemcs gondolkodását, háza tisztaságát, szobájá rendjét, az állami gyermek iránt tanusított páratlan részvételjes jó szívét, így kiáltott fel: „most már tudom, mi a magyar faj, most már tudom, mi a magyar nép.”

Az állami gyermekvédelemnek rövid, de már is tartalmas történetében három időszakot állapíthatunk meg.

Az első a gyermekvédelmi törvény megalkotása.

A második, a gyermekvédelmi törvény végrehajtása tárgyában kiadott gyermekvédelmi szabályzat, melynek 1. §-a világszerte ismert, hogy a hatóságilag elhagyott nyilvánítt gyermeknek igénye van az állami ellátásra.

A harmadik és legújabb időszak gróf Andrássy Gyula belügyminiszternek azzal a rendeletével indult meg, mely az eddigi környezetükben erkölcsi romlásnak kitett, avagy züllesnek indult gyermekek oltalmát az állami gyermekvédelem jogkörében utalja.

Mivel e rendelet pár nap mulva, október 1-én lép életbe, maradjunk meg ezuttal ennél.

A gyermekvédelmi törvényeknek nem az volt a célja hogy csakis az anyagilag elhagyott gyermekek sorsán segítsen, hanem gondjába vegye az erkölcsileg elhagyott gyermeket is. Mert az erkölcsi elhagyatottság az anyagi elhagyatottsággal együtt jár, sőt az erkölcsi elhagyatottság az anyagi elhagyatottságot rendszeren meg szokta előzni.

Statisztikai adatok igazolják, hogy a büntettes gyermekek száma évről-évre rohamosan emelkedik. Ha pedig a megrendíró jelenségnek okait kutatjuk, megtaláljuk ezeket a munkásosztály alatti belső életének romlásában.

Az elhanyagolt, a családi köteléken kívül álló gyermekek sorából kerül ki a büntettes gyermekek. Akkor tehát, midőn a zülles veszélyének kitett, vagy már züllesnek indult gyermeket állami oltalomba vesz-

szük, az ifjukori bűnesetekkel szemben védekezünk.

Ezért van gróf Andrássy Gyula belügyminiszter rendeletének nagy jelentősége, aki a gyermekvédelmi törvények szellemében az állami gyermekvédelmi rendszert hatalmasan kifejlesztette az által hogy a zülles veszélyének kitett, vagy a züllesnek indult gyermeket az erkölcsi elhagyatottság alapján oltalomba vette, re a gyermekvédelem áldását kiterjesztette és számára a gyermekmenhelyek kapuit megnyitotta.

E rendelet életbeléptetésére az előkészítő munkálatok már is az egész vonalon folyamatban vannak.

Maga a budapesti rendőrség főkapitánya a legnagyobb lelkesedéssel és zülött gyermek iránti részvétének teljével szövetkezett az állami gyermekvédelemmel hogy az elzülles veszélyének kitett vagy már züllesnek indult gyermeket a becületlessé et számára visszazereze.

Gróf Andrássy Gyula belügyminiszternek rendelete azonban nem érinti azokat a büntetett gyermekeket, akiket az általuk elkövetett büntet már a bíró ítélőszéke elé állit. E gyermekek érdekében az a törvényjavaslat kíván intézkedni, melyet az igazságügyminiszter a büntetőtörvénykönyv módosítása tárgyában a törvényhozás asztalára már letett. A gyermekvédelem munkásai nyugtalanul várják e törvényjavaslat mentől hamarabb törvénynyé legyen és szünjék meg az a szigorú bünvádi eljárás, melyet mai büntetőtörvénykönyvünk alapján a 12-ik életévét már betöltött gyermekkel szemben büntetőbírószágnak kénytelen-kelletlen folyolt.

Ilykében az állami gyermekvédelem már a közvetlen közel jövőben a büntettes gyermeket is oltalmában fogja venni így a zülles veszélyének kitett, vagy már elzülött gyermekek érdekében az az eljárárs mely a külföldi államokban oly nagy fejtörést okoz, a gyermekvédelem intézményének igénybevétele hazánkban a legszentesebben lesz megoldható s a patronage inézménye egy a jogászvilágnak, mint az embert részvétnék minden munkását oly élénken foglalkoztatja, — eredményesen megvalósítható lesz.

Az állami igazgatást a gyermekvédelmet a gyermekmenhelyek által gyakorolja. Valóságos életmentés munkája ez. Az 1901. VIII. t. c. 1. §-a kimondja, hogy a hatóságilag elhagyatottanak nyilvánítt gyermekek számára menhelyek állítandók fel.

A menhely a gyermekvédelemnek közigazgatási egysége, mely körül a gyermek telepeknek egy egész raja csoportosul. Min-

haza, sőt ott maradt még akkor is, mikor a templom kiürült. Különös egy ember, a zenik mind ilyen hőbortosak.

Gondolatokat ébresztett bennem a sok mende-monda és csak az nyugtalanított, hogy mennyi az igazság ezekből a híresztelésekből.

Egyszer aztán újra találkoztam a sétányon a furcsa emberkével. Rég nem láttam már. — Ugy látszik, gondosan került. De most és ahogy megpillantott, sietve felém tartott és én meglepődésemben szinte elefejtettem üdvözlőni. A kicsiny ember kemény teste megrokkant, a háta meggörcbült, a haja, a vállóro fekete haja derese volt.

Alig váltottunk néhány szót, de ő már az átkeresztelkedésről akart beszélni. En megkísérlettem a más beszédet, de nem sikerült. A zenés macacsul ragaszkodott gondolatához, dacosan félbeszakította szavaimat és így szólt hozzám:

— Azt hiszi, hogy megbántam, amit tettem. Hiszen nem tettem semmit. Az átmenetre azért szükségem van. Nem arra, hogy kereszténynyé váljak, hanem arra, hogy újra a régi ember legyek.

Megütödvé és vizsgálódva néztem a logikátlan emberre, aki most akaratlan bepillantást engedett lelkébe.

Eszre vette meglepődésemet és ez megdöbentette. Fakó arcát befutotta a vér, apró szeméből félnék és szürő pillantást vetett felém.

— Mit tagadjam, nem vagyok a régi ember; — kiáltott föl indulatosan. — A számításaimban csalódtam. Addig, míg az voltam, akinek születtem, élni tudtam, ahogy nekem tetszett. Hit, ritus száműzte tőlem és életfilozófiám végig kormányozta az életem. Most sem maga az aktus zaklatta föl lelkemet, de ami ennek a nyomán felébredt bennem. — Azzal, hogy a keresztiséget fölvettem, közel hoztam magamhoz az éget emlékeket, az atyám alakját, aki őrizte apja örökségét, a jámborságot, kihalt családunkat, melyet a hit tett boldogságossá. Hiába akartok a képtől menekülni: atyám imaköntőben áll szüntelenül képzeletem előtt, anyám alakja köré pedig glóriát szó a pénteki gyertyák fénye...

A zenés itt megáll, megfogta kezemet és ijedt tekintettel a szemembe nézett:

— Tartson eszelősnék, az vagyok. Mert nem lehetek más, ha most jut eszembe, hogy zsidó vagyok. A miután annyira vágytam, hogy egy kórust dirigáljak, most kín és gyötorem. A ceremóniák a véretem forral-

ják és leküzdhetetlen erővel ébresztgetik bennem a faji érzést, amire eddig sohse gondoltam. Anarkia van a lelkemben...

A kicsi emberke már reszkető hangon beszélt és őszinte szánalmat éreztem iránta. Fáradtan vonszolta magát mellettem, amikor egyszer csak meghökkenve megállt és kimeredt szemei magasra emelték szempilláit.

A harangok megszólaltak. Tompa, búss hangok öleltek a kicsi harangok énekével.

A zenés teste csekély hosszában végig rázkódott és sóvány kezeit a levegőbe emelte.

— Ezek a hangok... Egyet se tudok megfogni közülük... a dal — meghalt. A bűn megfoszt az eszemtől, a gyötorem ránehezedik képzelődésemtre. Alkotni nem tudok. A lelkem megfertőzött: a lelkiismeret-furdalástól és az Isten az ujjaimra sulykot kötött... A karmesteri pálcá kiesik a kezemből, az orgona billentyűit érinteni nem tudom... a bosszúálló Isten ismerem.

Eddig a történet, folytatását nem ismerem. A furcsa emberke még azzal mindörökké eltűnt a városkából, visszahagyva családját — és számomra egy témát.

Révész Béla.

den menhely hatáskörben munkálkodik. Minden, ami a gyermek érdekében van, a menhely által történik. A menhely gondviselői a gyermeket a felvételi napjáról, egész 15-ik életévének betöltéséig, midőn a gyermek a menhely kötelekéből kilép.

Tévedés lenne azt hinni, hogy a menhely egy átfele zárt internátus, bölcsőde jellegű, vagy érvászterü intézmény. A menhely nagy forgalmában benne van az állami gyermekvédelem teljes munkaköre azon a területen, amelyre a gyermekmenhely joghatálya kiterjed.

Magának a menhelynek a központi épülete csak arra való, hogy a gyermekekre vonatkozó közigazgatási kérdéseket elintézzé, a nyilvántartást vezesse és a gyermek sorsát irágyítsa.

A menhely második rendeltetése, hogy a nála felvétele jelentkező gyermeket mindaddig visszatartsa, míg számára valamely megbízható családnál alkalmas elhelyezést nem talál.

Harmadik feladata, hogy a menhely kötelekbe tartozó beteg gyermeket gyógyítsa. E munkakör betöltésében tehát a gyermekmenhely tulajdonképpen gyermek csak addig marad, míg meg nem gyógyul, midőn visszatérül ehhez a nevelőszülőhöz, mely a beteg gyermeket gyógyítás céljából bezotha.

A menhely tehát egy főltötte egyszerű, mégis nagy hatáskörben munkálkodik intézmény. Oly egyszerűen oldja meg a gyermekvédelem érdekeit, hogy az ez évben megtartandó XIV. nemzetközi hygienikus kongresszusnak egyik tárgyat ez a kérdés képezi, mint lenne az elhagyott gyermekek védelme a magyar rendszer által megvetett gyermekmenhely alapon megoldható.

Valóban igaza van annak az ismeretlen kritikusnak, aki a budapesti menhely kerítésének téglafalának e szakat írta: „a legnemesebb intézmény Budapesten”.

Jobban nem tudjuk meghatározni a menhely fogalmát.

Ruffy Pál,

az állami gyermekmenhely országos felügyelője,

Ujdonságok

Szentes. 1907. Szeptember 28.

— Tisztújítások a városnál. Szentes város képviselőtestülete f. hó 30-án, holnap délelőtti tisztújítások tart Cicatricis Lajos dr. alispán elnökével mellett, hogy az üresedésben levő városgazdái állást választás útján betöltse. Az alásra meghirdetett pályázat határideje f. hó 26 délután jár le s e határidőig a következő pályázatok: Fábrián Tóth István a jelenlegi h. városgazda, Pap József, Sebők János, id. Katali Pál János, Tokai János, ifj. Tóth István, Vecseri István, Kristó Nagy László, Csonka Pál, Panyik Tóth János, Sipos András, Győri Sándor, Vecseri Ferenc, Téli Dániel, Egertő Balint, Szépe Sándor, Gullay Bertalan, ifj. Szürszabó Nagy Lajos, Gulyás János, Csucs János, Pataki Imre és báró Maasburg Sándor. Huszonkettő a pályázók száma és így van miben válogatni a városatyáknak.

— Apponyi a helyzetről. A fővárosi függetlenségi pártoknak a napokban tartott szokásos havi vacsoráján, az ott megjelent Apponyi Albert gróf következőleg nyilatkozott a politikai helyzetről: — A kormány a kiegyezési tárgyalásokról jelenleg még nem nyilatkozhat. A közvéleménynek ez a tájékoztatás azonban nem fog sokáig tartani. A kormány határozott szándéka, hogy a függőben levő kérdések tárgyalását az országgyűlés összehívásáig befejezze. Mindkét

fél érdeke, hogy méltányos kiegyezést kössön és köicsönösen respektálja egymás jogos érdekeit. A tárgyalások eredményét aztán a törvényhozás elé terjesztik rögtön az ülésszak megnyitásakor. A választói jog reformjára vonatkozó javaslatokat is mielőbb be fogja terjesztetni a kormány. A belügyminisztériumban az előkészítés nagy munkája már befejezéséhez közeledik. A javaslat természetesen szem előtt fogja tartani, hogy a magyar állam nemzeti jellege megővassék. Előre mondhatja, hogy ez a javaslat ki fogja elégíteni a nép szabadság b arátait, de sikerrel fogja szolgálni a magyar nemzeti állam megerősítést is. Az összehívó országgyűlésre egyébként nagyfontosságú reformok megoldása van. Ilyen az adóreform, amelyet mielőbb meg kell csinálni. Ilyen az alkotmánybiztosítókok reformja. A kultusztervezetében is több nagyjelentőségű reform lesz, de ezekről nem kíván szólni. A körülményektől függ, hogy a kormány mit tud megvalósítani a maga elé tűzött feladatokból.

— Megyei virilisek 1908-ra. A vármegyei igazoló választmány már összeállította a virilis megyebizottsági tagok 1908-évi névjegyzékét, mely most közzémele van kitéve s amely elien az esetleges fölébbezések f. hó 25 től kezdődően, 15 nap alatt az általános bíráló bizottsághoz nyújtandók be. A névjegyzék szerint, miut legtöbb adót fizetők, az 1908. évben tagjai lesznek a törvényhatósági bizottságnak a következők: ógróf Palavicini Sándor, gróf Karolyi Imre, Sváb Sándor, Zsoldos Elek, Faragó Antal, Reök Iván, Zsoldos Ferenc, Heimann Sándor, Szeder János, Fekete Márton, dr. Lábos Endre, Rúzs Molnár Sándor, Zsilinszky Mihály, Jorubszky József, Szürszabó Nagy Imre, dr. Ujár István, Ujhelyi Nándor, Dósa Béla, dr. Ecséri Lajos, Gerőcz Lajos, Deak Imre, Kádár Árpád, Windisch János, Farkas Ignác, Novák József, dr. Szeder Ferenc János, Jurenák Imre, Nagy Ferenc, dr. Albertényi Adolf, Káló Gyula, dr. Laszlo Vilmos, Piti Péter, dr. Csató Zsigmond, dr. Matéffy Pál, Kaszanitzky István, Mees Balogh Lajos, Vecsery János, Szobothka Jenő, Bazsó Ferenc, Vajda István, dr. Vecsery Sándor, Korpas Pál, dr. Reis Samu, dr. Péter Albert, dr. Fusi Molnár Sándor, Szendrői László, Beke Ferenc, Szabó Mihály, Matéffy László, Rúzs Molnár Maté, Matéffy Kálmán, Hartenstein Ignác, dr. Buck Herman, Vajda Sándor, Szabó Sándor, Rosenberg Ede, Gyánti Pál, Csúcs Antal, Grüner Géza, Forgó G. Pál, Nagy Zakar, Molnár István, Plesznik Antal, Pintér István, Szőke Pál, Burián Lajos, Dunas Varga Sándor, dr. Szarka Mihal, Tajthy Kálmán, Rúzs Molnár Lajos, Kádár Szilveszter, Tóth Henrik, dr. Szatmáry Mihály, dr. Purjesz János, Futó Zoltán, Dalos Szilágyi Imre, Nagy Gy. Balint, Greskovits Pál, Biró József, Weisz Simon, dr. Pollak Sándor, Gaal Sándor, Vecseri Lajos, dr. Eisler Samu, dr. Lakos Imre, Károlyi József, Határ Károly, dr. Moletz Lajos, Reis József, ifj. Debreceni József, Kiss Zsigmond, Halász István és Zuckermann Ignác.

— Az általános sztrájk. Kossuth Ferenc kereskedelemügyi miniszter körrendeletet adott ki arról, hogy a f. évi október hótizediki általános munkaszünetre vonatkozólag statisztikai adatokat gyűjtsenek. A miniszter — a körrendelet szerint — arra hivatkozik, a hírlapok közlései szerint

a budapesti munkás-szervezetek kiküldöttéi október tizedikére, az általános választói jog mellett való tüntetés céljából általános munkabeszüntetést határoztak el; szükségesnek tartja, hogy ezt a tüntetést adatgyűjtésre használja fel. A statisztikát az elsőfokú iparhatóságoknak kell, az e célra rendelkezésünkre adott számlalólapokon egybeállítani. A vasúti munkások — mint ezt szocialista részről jelzik — eddig harminchárom helyen mondták ki a sztrájkhoz való csatlakozásukat. A kereskedelmi minisztérium és a vasútigazgatóság szigorúan figyelmeztették a vasúti alkalmazottakat a legutóbbi rendeletileg életbe léptetett pragmatikára és a munkabeszüntetés következményeire. A munkások részéről erre azzal felelnek, hogyha velük szemben retorziót alkalmaznának, a sztrájk több napig is eltarthat.

— Új tornatanár a főgimnáziumban. Michnay Gyula tornatanárt, aki csak az elmúlt iskolai év derekán került ide Sopronból az állami főgimnáziumunkhoz, a közoktatásügyi miniszter Budapestre helyezte át és egyidejűleg a szentesi főgimnáziumhoz tornatanárnak Szabó Pált nevezte ki Kolozsvárról. Michnay a napokban már Budapestre költözik és az új tornatanár is hamarosan elfoglalja itteni állását.

— Árpád sirjának kutatása. Amióta köztudomásra jutott, hogy a király a koronázási jubileum alkalmából templomot épített Árpád a honalapító fejedelem sirja fölé, a tudományos körök mind lázasabb érdeklődéssel foglalkoznak annak a vitás kérdésnek eldöntésével, hol van hát honszerző dicsőséges vezérünknek és fejedelmünknek a sirja. A tudományos világ ugyanis még épenséggel nem tekinti véglegesen megállapítottnak, hogy Árpád fejedelem hamvai az óbudai Fehéregyházban még eddig fel nem fedezett romjai alatt pihennék örök álmukat. Ujabbán a figyelem a pestmegyei Solt felé fordul, melyről történeti hitelességgel be van bizonyítva, hogy Árpád birtokainak középpontja volt. Soltan óserégi romok és épületmaradványok vannak, amelyeket legközelebb tudományos vizsgálat alá vesznek.

— Az újoncok bevonulása. Ujabb híradás szerint, az idén az újoncokat október 15-re fogják katonai kiképzésre és szolgálat tételre behívni. Az erre vonatkozó rendeletet a hadügyminiszter már kiadta. Az egyes hadtestek területén az idén a gyakorlatok sokkal későbbben kezdődnek, mint más években és így sokkal későbbben végződnek is, úgy, hogy ha a tiszteknek és a legénységnek megakarták adni a szokásos haromheti fegyvernyugalmat, nem is lehetett korábban behívni a kiképzésre váró újoncokat.

— Mit isznak a gyermekek? Apponyi Albert gróf a nagy kultuszminiszterünk, a fak és maderak napjának megteremtője megint kiadott egy rendeletet, melyet az összes tankerületi főigazgatónak megküldött. A főigazgatók tovább adják a rendeletet az igazgatóknak, ezek a tanároknak, aztán hozzáfognak a nagy intézkedés pontos és lelkiismeretes végrehajtásához. A rendelet amely valóban korszerűalkító így szól: „Az összes tankerületi főigazgatónak. Fölvihom főigazgató urat, hogy a felügyelete alatt álló tanintézetekben az alább részletezendő adatoknak az 1907—8. iskolaév elején megkezdendő lelkiismeretes és részletesen kimutatandó gyűjtését rendelje el és azok eredményéről legkésőbb folyó évi december 1-éig tegeyen részletes és kimerítő elterjesztést iskolánként ova-

tálynként és egyenként statisztikai kimutatás kíséretében. Föderitendők a következők: 1.) A tanuló abstinens-e? 2.) A tanuló naponta mennyi és milyen (bor, sör, pálinka) szeszes italt kap? 3.) Ha kivételesen iszik csak szeszes italt, mikor és mennyit? 4.) Milyen befolyása van a tanuló alkoholfogyasztásának a tanulásra és magaviseletére? 5.) Szülője, orvosa vagy ki nyújtotta először és mikor az alkoholt? — Budapest, 1907. évi július 29-én, Apponyi Albert gróf. — Vajjon megkezdtek-e már az adatok gyűjtését és milyen eredménnyel a mi főgimnáziumunknál és — isznak-e a fiúk?

— Nemzetközi baromfi kiállítás. A baromfi-tenyésztők országos egyesülete f. évi november 28-tól, bezárólag december elsejéig tartó nemzetközi baromfi kiállítást rendez Budapesten, a városligeti iparcsernokban. Minthogy ma már elég szép számmal vannak városunkban és vidékünkön is, akik fajbaromfiakat tenyésztésével nemcsak utes sportból foglalkoznak s akik ezek szerint esetleg elhatározzák magukat arra, hogy baromfiakat ez alkalommal kiállítsanak, szükségesnek látjuk a kiállításra vonatkozó közelebbi tudnivalókat közreadni. A kiállítás bejelentéseket f. évi november hó 5-ig fogadják el és a kiállítandó baromfiak bejelentési ideje november 25-ike. A térdjüket a bejelentési iv bejelentésével egyidejűleg, tehát előre kell megfizetni. Külön-külön fuvarlevéllel küldendők a baromfiak, nyulak, galambok, vagy gépek és egyéb tárgyak. A szállítványokat kívül és belül el kell látni címkékkel és a baromfiakat fel kell szerelni a kiállítási iroda által e célra küldött lábgyűrűkkel. A kiállítási irodához küldendő mindenem megkeresést. Baromfi kiállítás Budapest, Üllői-út, Köztelek — cím alatt lehet küldeni október végéig; november elsejétől pedig, ugyanazon címzéssel, de Budapest Városligeti, Iparcsarnok, rendelkezési megjelöléssel. A kiállítási csoportokra és egyebekre vonatkozó bővebb információt az érdeklődőknek, levélbeli megkeresésre készségesen megadja a fentjelzett kiállítási iroda.

— Halálozás. Egy élete java férfikorában lévő iparos-polgártársunk: Purjesz Adám szűcsmester haláláról kaptunk szomorú hírt, aki tolyó-hó 26-án, élete 47-ik évében halt meg, hosszas szenvedés után. A boldogultban, kinek temetése f. hó 27-én délután volt, nagyszámú gyászközönség élénk részvételével, dr. Purjesz János ügyvéd barátunk testvérét gyászolja.

— Egy vásároló iparos kérelme. P. Nagy Sándor kunszentmartoni szűcsiparos levelet írt szerkesztőségünknek. A nevezett iparos itt volt árúval a legutóbbi őszi országos vásárlónk, itt a többek közt egy sűbát is adott el 64 koronaért, melyért azonban, panasza szerint, a vevő tévesen fizetett. Nevezetesen, így írja P. Nagy Sándor, 2 drb. 20 koronás bankjegyet és egy drb. 20 koronás aranyat adott a neki a vevő, 6 azonban az utóbbi pénzdarabot visszaadta neki, hogy adjon apróbb pénzt, vagyis 4 koronát. A vevő erre egy 5 koronás ezüst pénzzel fizetett, melyből a szűcs egy koronát visszaadott és így a 64 koronás sűbát-ért voltaképpen csak 44 koronát kapott. A panaszos levél szerint a vevő nyomban észrevette ugyan a tévedést, mert gondolkodott kisse, hogy elfogadja-e a visszakapott egy koronát, de aztán elfogadta és elment. Ő, a nevezett szűcsmester csakhamar szintén rajtött ugyan a tévedésre és kereste is a vevőt, de nem találta. Minthogy a sűbát különben is olcsóért adta és husz korona, amivel így megkárosodnék, neki, mint szegény iparosnak, sok pénz, most ezúton kéri a vevőt, hogy a hiányzó 20 koronát küldje el neki Kunszentmartra.

— A városházépítés ügye. Bóhn Alajos építész, aki a városházépítés tervpályázatán az első díjat nyerte és akit a város az építés vezetésével és a szükséges részlettervek kidolgozásával megbízott, — ez

utóbbi megbízásának megfelelő, a legarólekosabb gonddal készítette el a kiviteli részletterveket, melyek alapján most már magára a városházépítésre az ajánlati versenytárgyalás meghirdethető. Erre nézve az építési bizottsága tegnap délelőtt, Mátéffy Ferenc dr. polgármester elnöklése mellett tartott ülésében határozott és allapította meg a versenytárgyalásra vonatkozó két hirdetmény szövegét, melyeket az érdeklődők lapunk mai számanak hirdetési rovatában találhatnak.

— Mintaszüret Kecskeméten. A kecskeméti vándoriskola igazgatósága arról értesít bennünket, hogy a vezetés alatt lévő kecskeméti állami „Miklós” telepen f. évi október elsején mintaszüret lesz, amivel kapcsolatosan délelőtt 9 órákor és délután 4 órákor gyakorlati előadást tartanak a szüretelésről, must és borkezelésről. Felhívjuk erre a körülményre az ez iránt érdeklődők figyelmét.

— Tüzeset. Folyó hó 26-án este 9—10 óra közt egy kis riadalmat okozott a színházban is, hogy megrögzött a vészharang, tüzet jelezve a III. tizedben, hol az öv. Lajos Sándorné 248. számú házbanl gyuladt ki egy melléképület, mely a gyorsan kéznél volt segítség dacára teljesen elhamvadt. A kár nem jelentékeny. A tűz keletkezésének oka ismeretlen.

* Hazafüves eslekedetét. Mivel s egyuttal a maga jól fel fogott érdekét is szolgálja az, aki a jó magyar gyartmányt a külföldnek fölébe helyezi. Hazánkban mindenféle impertal fogkrém van elterjedve, de diadalmosan szaporítja most e téren vissza a külföldet egy minnen tekintetben bevált magyar készítmény: a Brazy-féle Kalogén sósborszesz fogkrém, amely a fogakat széppé és éppé, a száját tisztává és illatosra teszi. A Kalogén t gyönyörű tubusokban árulják s aki egyszer próbát tett vele, urak hölgyek, egyaránt hívek maradnak hozzá.

* Iskolai könyvek félárban, szépen kijavítva, újonnan köve Unter-müller Ernő könyvkereskedőnél kaphatók. Ne vásároljon addig sehol könyveket, mig Unter-müller árjegyzékét a nem nézte! Rajzfüzet és írószerei versenyen felül állanak, minőség és ár tekintetében. Minden vasárlo értékes és hasznos ajándékban részesül. — Unter-müller könyvkereskedése a régi helyén, a Petőfiszállóda épületében van. Tessék a cégre ügyelni, mivel más papírosbolt is van a Petőfiszállóda épületében.

Verszegénységet

rendkívül gyorsan gyógyít a SCOTT-féle Emulsió és az ezen betegségből származó kedélytelenség, csüggedést és gyengeséget is elhárítja. Az a jó hírnév, melyet a SCOTT-féle Emulsió kivívott magának, különösen

vérsegenység

eseteiben, azon alapszik, hogy annak elkészítéséhez azokat a legfinomabb szereket használják, melyek pénzért egyáltalában beszerezhetők, s amelyeket sok évi tapasztalat alapján tudtak felismereni, továbbá, hogy ezen alkutársznak a sajátos SCOTT-féle eljárás által izletes, könnyen emészthető Emulsióval dolgoztatnak fel. Ennek eredménye ezen készítmény, melynek tápereje felülmulhatatlan. III. 5—1.

Az Emulsió vásárlásánál SCOTT-féle módszer védjegyét — a halaszt — kérjük figyelembe venni.

Egy eredeti üveg ára 2 K. 50 fillér. Kapható a gyógyszerárakban.

Színház.

Sasszé-kroazéval indult meg a rövidke színi évadunk. Az énekes prima-donna Szarvasról betegen érkezett Szentesre, a műsorban tehát szükségképpen be kellett állni a darabváltásnak, — az előre meghirdetett darabok kölcsönös atasszíróságának, amiben ránk nézve csak az a bosszantó, hogy a változás csak a legutolsó percekben, az előadás közvetlen kezdete előtt következvén be, most már nekünk is meg kell csinálnunk a sasszé-kroazét, ami egy igen szélesnek francia egyfelvonásosnak is a címe ugyan, de színházi riportban semmiképp sem kívánatos.

Ugy all ugyanis a dolog, hogy mi csütörtöki szamunk újdonságok rovatában, megnyitó előadásul a „Milliárdos kisasszony” operetnek harangoztunk be és ime most, a megnyitó előadásra térvén rá, a „Táncos regiment” német katona vigjátékáról s annak szereplőiről kell biralatot írunk.

Főladatunkat megkönyvitik: a szereplők és az előadás. Mert a nekünk szokatlan porosz katonatiszti élet egy darabkáját élénk taró első felvonás vonatottságán még kitéstett ugyan, hogy a szereplők minden próba nélkül ugrottak be az előadásba, de aztán friss, eleven pezsgő élet lüktetett végig a következő három felvonáson s a közönség elégedetten, azzal a benyomással távozott, hogy nincs oka bosszankodni a darabváltáson, s hogy a társulat drámai szemlélyete teljes mértékben a feladatra magaslattan áll művészi kvalitás dolgában. Hogy az egyes szereplőkről megemlékezzünk, bár az öszjáték dolgában kivételi nélkül mind jó volt, ki kell közülük emelnünk Markovics Margitot (Fahrenheitné), Váradit Jolant (Rózsika), Tolnai Juliskát (Lina), T. Zalay Irmat (Klara), Mezei Margitot (Erika) s a férfiak közül Nagy Imrét (Nippes). Farkas Ferencet (Breitendorf) s kisebb szerepeikben Bogdy Zsigát (Kellermann), meg Márkust (Krause). Külön kell dicsérvnünk a gondos rendezést és az igazán szép, éppen színpadunkra illő díszleteket.

Csütörtökön nem volt darabváltás. Az előre hirdetett „Az ördög”, Molnár Ferencz vigjátékújdonsága ment mely iránt nagy volt előre is a közönség érdeklődése, még azok részéről is, akik az ujjbakkori magyar színműiradalom ez egyik legjobb alkotását a Vígsházban, a színház kitűnő művészgardájától látták. Most ezek véleményét iktatjuk ide, mikor megírjuk, hogy — összehasonlításokba nem bocsátkozva, „Az ördög” szentesi előadása igen magas művészi színvonalon állott, ami természetesen a darab három főszereplőjének: Fodor Oskárnak (János), Könyves Jenőnek (az ördög) és Markovics Margitnak (Jolán) az érdeme, akik mellett Hajnal Ilonka (Selyem Cinka) bájos közvetienséggel festette a sorsával mindig és minden viszonyok közt megalkuvó és megbékélő modellt és Mezei Margit (Elza) kitűnően érvényesültek. Fodor Oskár, hogy a magunk véleményét is elmondjuk, igen intelligens színész, a Vígsház előadó-modorának hűséges követője, aki sohasem dolgozik széles gesztusokkal, sem a régiak pathétikus dikciójával, hanem éppen úgy jár-kel, beszél és cselekszik a színpadon, ahogy okos ember az igaz életben is viselkedik. Könyves Jenő felfogása az ördögről is szintén — egészen emberit és az adott esetben helyes is, mert a Molnár Ferenc ördöge nem aféle fantaszt,

kus ördög, amilyent Göthe »Fauszt«-ja vagy az »Ördög pilulái« állítanak elénk, hanem a becsültes lelkeken diadalt ülő s a szerelem mindenható erejével minden társadalmi konvenciencia bilincseit összeszűz, házasságtörésre üző ördög egy vivő alakjában. S hogy a szereplők helyesen fogták fel és testesítették meg a rájuk bízott nehéz feladatot, a mellett legjobban a szépen látogatott nézőtöredén sűrűn felharsant taps szolgáltatta a legjobb biznyságot.

P é n t e k e n ismét darabváltozás volt. Az előre hirdetett »S z é p H e l é n a« helyett a »S e g é d j u h á s z« népszínműparódiát és a »B o l o n d o k h á z a t« adták mérsékelt helyárrakkal. A cseré azonban ezuttal se vesztett a közönség, mely az egész értén, a szó szoros értelmében ki nem jött a kacagásból.

Tegnap volt az első operett előadás. »D o n C é z á r« operett került színpadra. Már két előadás lesz. Délután 4 kor. »T ü n d é r I l l o n a« megy gyermek előadásul, este pedig a »S z é p I l l o n k a« ujdonságot adják.

Nyilttér.

Felelősszerkesztő: B Á N F A L V I L A J O S.

Kiadótulajdonos »Szentés és Vidéke« könyvnyomda

Szentés város tanácsától.

11562/1907. sz.

Árlejtési hirdetmény.

A szentési városház felépítésénél teljesítő összes munkák elkészítésére és szállítására a következő feltételek mellett nyilvános árlejtés hirdettetik.

1) Az árlejtésben résztvehetnek mindazon hazai építömesterek vagy szakértő iparosok, kik üzletük gyakorlására hatósági engedéllyel bírnak.

2) A teljesítendő munkák és szállítások előirányzati összegei és bánatpénzei a következők:

Munkanem:	Bánatpénz:	Előirányzat:
I. Föld-, kőműves-, elhelyező munkák	7000 K.	141008 K. 57 f.
II. Kőfaragó munkák	1000 K.	21897 K. 40 f.
III. Ács munkák	1100 K.	22218 K. — f.
IV. Diszítő bádogos munkák	300 K.	5785 K. 10 f.
V. Épület bádogos munkák	600 K.	11838 K. 68 f.
VI. Cserépfedő munkák	300 K.	5922 K. 49 f.
VII. Aszfalt munkák	50 K.	901 K. 12 f.
VIII. Asztalos-, lakatos-, mázólok munkák	1600 K.	26268 K. 40 f.
IX. Falkötővas szükséglet	220 K.	4552 K. — f.
X. Vasszerkezeti munkák	1900 K.	38019 K. 20 f.
XI. Különleges asztalos munkák	150 K.	2957 K. 15 f.
XII. Különleges lakatos munkák	180 K.	3763 K. 21 f.
XIII. Különleges mázólok munkák	60 K.	1132 K. 05 f.
XIV. Üveges munkák	200 K.	4296 K. 82 f.
XV. Szobrász munkák	230 K.	4695 K. 70 f.
XVI. Belső diszítő szobrász munkák	700 K.	14448 K. 22 f.
XVII. Terrázó munkák	300 K.	6182 K. 81 f.
XVIII. Xyloolith munkák	100 K.	1948 K. 64 f.
XIX. Padozati munkák	440 K.	8774 K. 97 f.

XX. Redőny munkák] 60 K. 1290 K. 90 f.
 XXI. Festő munkák 140 K. 2840 K. — f.
 XXII. Kárpitos munkák 150 K. 3046 K. 10 f.
 XXIII. Városgazdai lak-
 épület 300 K. 5932 K. 97 f.

3) Az ajánlatban a költségvetés egy-
 ségairához viszonyított árendemény vagy
 fölfizetés százalékokban fejezendő ki.

4) Ajánlatok úgy az összes, — mint az
 egyes munkanemekre külön-külön is tehető,
 a város azonban fenntartja magának a jogot,
 hogy az ajánlatok közül szabadon választ-
 hasson.

5) Csakis azon ajánlatok fognak figye-
 lembe vétetni, melyek a díjtalanul ki-
 szolgáltatandó eredeti ajánlati íveken nyujtat-
 nak be.

6) A kiadott költségvetések szövegén
 változtatni, vagy azokhoz megjegyzéseket írni
 nem szabad.

7) Az 1 koronás bélyeggel ellátandó
 és lepecsételt ajánlatok »Ajánlat a szentési
 városház építő munkáira« felirattal legkésőbb
 a folyó évi november hó 7-ik napjának dél-
 előtt 12 órájáig nyujtandók be Szentés város
 központi iktató hivatalánál.

A feltételeknek meg nem felelő, — a
 kitűzött határidőn túl érkező, távirati úton
 küldött és utóajánlatok nem fognak figyelembe
 vétetni.

8) Ajánlattevők tartoznak ajánlati mun-
 kájuknak a 2) pont szerint megfelelő bánat-
 pénzt Szentés város házipénztáránál készpénz-
 ben vagy ovadékképes értékpapírban az ajánlat
 benyújtása előtt letenni s az erről szóló eredeti
 letéti nyugtát az ajánlatához csatolni.

Készpénz vagy értékpapír az ajánlatához
 nem csatolható.

9) A beadott ajánlatok a folyó évi no-
 vember hó 7-én délután 3 órakor fognak
 a polgármesteri hivatalban nyilvánosan fel-
 bontatni.

10) A költségvetések, tervezetek, hatá-
 ridőjegyzék, ajánlati- és szerződésmentak, al-
 talános és részletes vállalati feltételek Szent-
 és város polgármesteri hivatalában a hiva-
 talos órák alatt megtekinthetők s ugyanott
 meg is szerzethetők.

A »Hazai ipar fejlesztéséről« szóló
 1907. III. t. c. rendelkezései alapján az álta-
 lános feltételekbe felvett azon határozmányok,
 melyek a hazai ipar védelmét, a hazai mun-
 kaerők alkalmazását kívánják biztosítani: a
 pályázóknak külön is figyelmébe ajánlatnak.

11) Kelt Szentés város tanácsának 1907
 évi szeptember hó 28-án tartott üléséből.

2-1 Dr. Mátéffy Ferenc
 polgármester.

Szentés város tanácsától.
 11562-1907. sz.

Árlejtési hirdetmény.

A Szentés város által építendő városház
 épületében létesítendő központi fűtés és
 szellőztetés, — vízvezeték és csatornázás és
 villamos világítási berendezésre ezenel nyilván-
 os pályázat hirdetettük a következő felté-
 telek mellett.

1) Az árlejtésben csak hazai vállalkozók
 vehetnek részt és csakis azok, kik üzletük
 gyakorlására hatósági engedéllyel bírnak.

2) A létesítendő munkák a következő
 összegekben vannak előirányozva.

központi fűtés és szellőztetés 36.000 k.
 vízvezeték és csatornázás. ... 10.500 „
 villamos világítási berendezés. 5.600 „

3) Ajánlatok úgy az összes, mint az
 egyes munkanemekre külön-külön is tehető.
 4) Az 1 koronás bélyeggel ellátandó
 és lepecsételt ajánlatok »Ajánlat a szentési
 városház berendezésére« felirattal legkésőbb
 a folyó évi november hó 7-ik napjának déli
 12 órájáig nyujtandók be Szentés város köz-
 ponti iktató hivatalánál, s ugyanaz nap déli
 3 órakor fognak a polgármesteri hivatal-
 ban nyilvánosan felbontatni.

5) A feltételeknek meg nem felelő, —
 a kitűzött határidőn túl érkező, — távirati
 úton küldött és utóajánlatok nem fognak figye-
 lembe vétetni.

6.) Tartozik ajánlattevő vállalkozó kö-
 telezőleg kijelenteni, hogy amennyiben a mun-
 ka kivételével megbizatnék, a felszólítás után
 8 napon belül a vállalati összeg 10 százalé-
 kának megfelelő biztosítékot a feltételek ide-
 vonatkozó pontja értelmében a városi házi-
 pénztárba letétbe helyez.

7.) A város fenntartja magának a jog-
 got, hogy a pályázó vállalkozók közül azt
 bizza meg a kivittel, ki a jutányosság szem
 előtt tartása mellett s már ezideig teljesített
 munkái is figyelembe véve, eleve is legtöbb
 biztosítékot nyujt arra nézve, hogy munkáját
 jól és kifogástalanul fogja végezni.

8.) A munkálatok kivételére vonatkozó
 összes részletes feltételek, határidőjegyzék,
 tervek (melyeken a kazánház, a fűtő — és
 világító testek, mosdók, kagylók, tűzi és egyéb
 csapok stb. helyei megvannak határozva), a
 polgármesteri hivatalban a hivatalos órák
 alatt bármikor megtekinthetők s ugyanott
 meg is szerzethetők.

9.) A »Hazai ipar fejlesztéséről« szóló
 1907. III t. c. rendelkezései alapján az álta-
 lános feltételekbe felvett azon határozmányok
 melyek a hazai ipar védelmét, a hazai mun-
 kaerők alkalmazását kívánják biztosítani: a
 pályázóknak külön is figyelmébe ajánlatnak.

Kelt Szentés város tanácsának 1907.
 évi szeptember hó 28-án tartott üléséből.

Dr. Mátéffy
 polgármester.
 Szentés város polgármesterétől.
 11047-1907.

Hirdetmény.

Értesítettik a közönség, hogy a
 városi virilis képviselőknél az 1908.
 évre összeállított névjegyzéke, a f.
 1907. évi szept. hó 30 napjától kezdve
 5 napi közszemlére, Magyar József
 tanácsnoknak a Jurenák-féle házánál
 lévő hivatali helyiségében ki van téve,
 ahol azt bárki is megtekintheti s az
 ellen a mondott idő alatt, ugyanott
 felszólamlással élhet.

Szentés, 1907. évi szept. 27.
 Dr. Mátéffy
 polgármester.

Hirdetmény.

A város tulajdonát képező tula-
 kurcai gyümölcsös kertben a
 lugas szőlő
 árverés 1907. szept. 30-án hétfőn
 délelőtt 10 órakor fog megtartani.

Kalpagos
 gazd. tanácsnok.

Nincs több gabonaüszög
 a Dupuy Numa és Társa-féle
magesáva használatánál.
 25 év óta nagy sikerrel alkalmazzák az
 üszögnek minden neme ellen a búzánál,
 tengerinél (kukorica), árpánál zabnál, bur-
 gonyánál stb.
 Egy csomagára két méter má-
 zsa vetőmaghoz 50 f. egy mé-
 termázsához 26 f.
 Értéktelen utánzatoktól óvakodjunk!
 Kapható Szentésen: Dobray Sándor,
 Horváth J. és tsa. és Szépe Károly utóda
 kereskedésében.
 Numa Dupuy és tsa., Bécs.
 VI-1. Windmühlgasse 33.

LEOPOLD GYULA

Regény-féle
RÓMAI VÉRTELSZÍTŐ-SZÖR
 páratlan szer minden bőrbajra...
 Nagy Öveg 3 Kor. 3 Oungo
 9 Kor. utánvételekkel!
REQUIN ATILA gyógyszerész
 Budapest, VII., Kili-8 Kerületi út 24.
 & Város RÁKÓCI GYOMORKEZÉRI
 egyedül készítője.
 Kérlek prospektus ingyen!

KÉSMÁRMI
LENVÁSZON
DAMÁST.
 ruhák csak akkor valók!

 ha ezen védjeggyel vannak ellátva.

VERESZŐRÖSSÉG, ETVAGYVALANSÓ, ISZŐRÖSSÉG
 Gyógyításra a legalkalmasabb készítmény a **VERESZŐR-FÉLE**
TOKAJI CHINA-VASBOR.
 Rendkívül kellemes íz, erősít, tisztítja a vért.
 Kis Öveg ára 8-20 kor. Nagy Öveg 8 kor. Kapható győgytárakban.
 Postán kelt: **KORONA-GYÓGYSZERTÁR** Budapest, Kálvária-utca.
 A legjobb árúkat!
 Részletfizetésre!
BRÄUSWETTER JÁNOS gyógyszerész
 Budapest, Széchenyi-utca 200. sz. alatt.
 Kérlek prospektus ingyen és bérmentve.

TUDÓBAJOSORNA
 A leghíresebb, az egész országban ismert és elismert készítmény!

Halápi-féle hársflamészörp
 Mintafüzet 3 koronát küld.
APOSTOL-GYÓGYSZERTÁR
 BUDAPEST, RÓZSEF-KÖRÜT 54.

PLATSCHÉK VILMOS
 elismert legolcsóbb, legzotidabb
FÉRFI- és GYERMEK-ruha áruháza
 Budapest, IV., Központi Városház. (Károly-körút).
 Melyik vendéglőben étkezik Budapesten?
SCHULLER FERENCZ
 a vjonnán berendezett elsőrangú dístermelben
 Budapest, VI., Andrásy-ut 39.
 mert ott jó magyar konyha, valódi tiszta borok és
 pontos kiszolgálás van.

A világot
 bámulatba ejti a

 írógép.
 Kizárólagos előruccitók.
FARAGÓ TESTVÉREK
 Budapest, V., Arany Műcs. 8.
 Kérlek mindeakt prospektust!

BALASSA FELE UGORKATEL
 Szőlő, májfélt, paltánás, mibezser, rancsot
 eltánnak az arczi a valódi
 angol
 szőlőszarval
 jó bekozás által.
 Egy üveg ára 2 korona.
 Home ugorkaszappan 1 K. puder 1-20 K.
 Főmest. 487 hely: **BALASSA KORNÉL** gyógyszerész
 Budapest, Rózsef-körút, Andrásy-ut 47.
KATZER részv. társaság
 megóvó-intézete
 az első és legnagyobb
 1/4 millió vállalkozó-
 tól.
 Budapest, Ó-utca 42, 44 (sz.
 járt ház), 45, 46, és Uj-utca 43.
 Katzer szőrmearú az egész világon el vannak
 terjedve és elsőrangúak.

KISS
 SZERENCSE-JE
NAGY
 1000000
 VASAROLJON
KISS FELE
 SZERENCSE-SORSJEGYEI
 KISS KAROLY
 BUDAPEST, KÖZPONTI VÁROSHÁZ

BABYMIRA-CRÉM
 legjobb szer kiltésnek, ótvár, rancsot,
 feldörzsölt és kipállott bőr gyógyítására.
 Egyedül készítő:
BRODJOVIN H. gyógyszer. ZÁGRÁB
 5 doboz ára bérm. 8 K 20 f., 10 doboz 5 K 20 f.
A BREZDAI MOTORGYÁR
 részvénytársaság
 benzín-, gáz-, szivógáz-motorok és
 benzín lokomobilljai szaktudásban elismert
 legjobbak az összes gyártmányok között.
 Vezetője: **GELLERT IGMÁC és Tsa**
 Budapest, VI., Teréz-körút 42.
 Prospektus ingyen.

Pacific
 TOJÁS
 KÉSZÍTMÉNY
 tojás-sárgáján alapított
 használható a szűz és a fényes.
HAGY MEGTAKARÍTÁS.
 tapható minden háztartásban
 és drogeriákban — Készítő:
STROBENZ TESTVÉREK R-T
 vegyipari gyár, BUDAPEST.

„Zsorna”-féle
NEFELEJTS védjegyű
 férfi —
 nyakkendő,
 kitűző
magyar ipari
PARIS Szilóda
 Szállás: Simon Pál
 Budapest, VI., Váci-utca 25.
 100 szoba 2-30 K-60 K-ig, legjobb, kényelmesebb
 szal és villanyvilágítással együtt. Fürdő,
 négyes kávéház, étterem. Villamos vasúti
 megállóhely az ócska pályaudvarhoz és
 Hűtő felé.

Törvényesen védve!

Thierry-Balsam
 Minden utánzat büntetendő
 Egyedül valódi a
Thierry-féle balsam
 csakis a zold apácavédjeggyel.
 Régtől híres, fölülmulha-
 tatlan emésztési zavarok-
 nál, gyomorgöröcskénél, kó-
 likánál, katarusnál, mellfá-
 jásnál, influenzánál, külö-
 nösen kezdődő tüdővész-
 nél stb. Ára: 12 kis vagy
 6 dupla üveg, vagy egy
 nagy speciálpalacknak patentzárral 5 kor.
Thierry Centifolia kenőcs
 általában ismét mint fölülmulhatatlan
 minden még oly régi seb, gyúladás sérülés,
 abszcesszus, vagy daganat ellen, megakadályozza
 a vérmérgezést, többnyire fölüllegessé teszi az
 operációt.
 Ára: 1 tégely 3 korona 60 fillér. Csakis előleges
 fizetése, vagy utánvét mellett küldi:
Thierry A. gyógyszerész Pregrada,
 Rohitoch-Sauerbrunn mellett. 52-15
 BAKTÁR: Török József és Dr. Egger Loo J
 Budapest, Vöröcs L. Lugos.
Figyelmeztetés bevásárlás, megren-
 delése és különösen viszonteladása ellen az én
 egyedül valódi, törvényesen védett balszámom után-
 zársai ellen, A büntető törvény 23 és 25. §-ai szer-
 rint az, aki nem az én gyógyszeráramból származó
 tehát más rendelt, vásárol, vagy különösen viszont
 elad, mint az én zold apáca védjeggyel törvénye-
 sen védett Thierry-Balszámomat, kíméletlen tör-
 vényes büntető eljárásoknak 4000 koronát terjed-
 letű pénzbüntetésnek vagy egy évig terjedhető fog-
 házbüntetésnek teszi ki magát. Ugyanilyen büntetés
 von magá után más nevekkel ellátott szurogató-
 meknak megrendelése vagy eladása is, miket a kö-
 zönség kíméltanyolására vásári reklámmal hoznak
 orgalomba.

ÉRTESÍTÉS.
 Van szerencsém a n. é. közönséggel tudatni, hogy a
fényképezési felvételeket
 és egyéb fényképezési munkálatokat folyó 1907-
 évi. István király napjától kezdve, a legmodernebb
 művészi követelményeknek megfelelőleg felszerelt **UJ**
műtermemben
 fogom eszközölni. **Hegedűs Vilmos Utóda,**
Hegedűs Cecilia
 (Weisz-udvar mellett.) fényképész.
 3 db. visittfénykép 1 K. 50 f. | 3 db. nagy mak.-fénykép 6 K.
 3 db. kab.-fénykép 4 Kor. | 3 db. boudoir , 8 K.
Kiadó föld. Bősözömyi Istvánnak 26 hold derek-
 egyházdali tanyaöldje haszonbérbe kiadó,
 ugyanannak III. 473 számú háza kedvező
 éltételek mellett eladó. Ertekezni lehet a
 fenti aszám alatt. 2-1
Kristó Nagy Imre
 kisposta-útcái I. 432. sz. a. Kolpasz-
 kiné-féle 5 szobás háza haszonbérbe
 kiadó, esetleg örökön eladó.

Sérvben

szenvedők!

KELETI-féle

legújabb találmányú Cs. és kir. szab. sérvkötő pneumatikus gummi pelottával, a legkökelete sebb a maga nemében

A legrégebb és legnagyobb sérveket fájdalom nélküli visszatartja!

Számtalan elismerő levél bel- és külföldi leghíresebb orvosok és szaktanároktól

Árak: egyoldali 12 kor kétoldali 24 kor

25 év óta tenállo testgynészetű műintézetemben egy fővárosi gyakorló szakorvos állandó felügyelet mellett a legkökeletesebb technikai kivitelben a legolcsóbb árak mellett készülnek:

műlábak és műkezek

amputáltak részére.

5-5 Műfűzők és egyensúlytők
ferdén nőttek részére.

Járó és támegpek csont és izüle, tuber kulitikus-angolkóros, rheimás, elzörbált beteg eknek.

Haskötők, gummi-görcsör harisnyák (Hölgyeknek női kiszolgálás.)

Kirjanlagyen és bérnátve — 3000-nél több ábrával ellátott — nagy képes árjegyzéket.

Keleti J. orvosi műszergyáros
BUDAPEST, IV. ker.
Károly-tervező u. 17.

(a szervita-read zárda palotájában)

Gyár: Bpest: IV. Koronah. u. 14. Alapított 1878
Székfoglalás díszközözművel. — A mag rendelések megvesemintételek vagy visszaküldetek.

Csongrádi járás főszolgabírájától.
2812—1907. szám,

Pályázati hirdetmény.

Csongrád vármegye csongrádi járásához tartozó Csanytelek és Tömörkény községből, Felgyő és Fehértő pusztákból, Csanytelek székhellyel szervezett körállatorvosi állásra pályázatot hirdetek.

Javadalmazása — 800 korona törzsfizetes, 300 korona lakbér és a szabályrendeletileg megillető mellékjövetelem.

A kik ezen állást elnyerni óhajtnak, szabályszerűen felszerelt pályázati kérvényüket, hozzám a folyó évi október hó 9. napjának délután 5. órájáig terjesszék be.

A választás határidejűl folyó évi október hó 10. napjának délelőtti 9. óráját, Csanytelek község házához tűzöm ki.

Csongrád, 1907. szeptember 18.
Nyiry Gyula.
h. főszolgabíró.

Lövi Henrik

I. tized 199 sz. alatt levő Hoffer-féle háza és a Szabó Mihály-féle téglatelep mellett levő egy első osztályú házföld je eladó és azonnal átvehető.

Errekezhetni a tulajdonossal.

TIRGRAM-POR

az egyedüli szer, mely az összes rovarokat gyorsan és alaposan kipusztítja; üvegben —,30, —,60, 1.— és 2.— koronáért kapható.

TIRGRAM TINKTURA

csakis Poloskák ellen üvegekben —,40, —,80, 1.20, 2.60 és 5.— koronáért kapható minden jobb drogériában, fűszer és festék-kereskedésben, ahol Tirgram-Plakátok ki vannak függesztve. Ügyeljünk a „TIRGRAM” névre.
Gyár: Budapest, IV. ker., Károly-útca 1. 20—7

Kapható Szentesen Paulits A. Eisler Lajos, Horváth I. és társa, Dobray Sándor és Sultz István üzleteiben

A jó gazdasszony,

rumot, likört, pálinkákat

jobban és olcsóbban készíthet

kompozíciókkal

otthon, keverés útján s csak egynegyed részébe kerülnek a készenvetnek. Ezen kompozíciókat megbízhatóan csakis

Baros Gábornál

vehetjük. Az ország legrégebb üzlete e szakmában 4-2

Budapest, VII. Dohány-útca 1. depot. 40.

Gyár. 1., Városmajor-útca 42. (Saját ház)

Borászati és borbetegségek elleni szerek gyára.

Pinczegazdászati gépek és eszközök raktára.

Árjegyzék és útastítás ingyen.

Hölgyek figyelmébe.

Tisztelettel értesitem a t. hölgy-közönséget, hogy női ruhák varrását, ugy szintén a női ruha szabásán és varrásban oktatást elvállalom, a legelőnyösebb feltételek mellett s a munkák gyors, izléses divatos és szolid teljesítéséről t megrendelőimet biztosíthatom.

Lakásom I. tized 413 szám alatt van.

Horvát Viktorné.

Tüdővész gyógyítása.

Dr. Spengler Károly, dávosi orvos módszere szerint vezetett

„Tüdővész ellen oltó intézetet“

rendeztm be Szegeden, Takaréktár u. 3. szám alatt.

3—2 Dr. Krausz József

Cserépkályha

Takaréktűzhely

kapható

Mazura Vilmosnál

a vasúti állomás közelében.

Pénzkölcsönt

minden összegben kaphatnak állami, városi és egyéb tisztviselők, katonatisztek, kereskedők 6—7 százalék mellett ugy rövid időre, mint 10, 12, 15 és 20 éves törlesztésre. — Katonatiszti övadékra szerez 10 nap alatt kölcsönt továbbá birtokokra s házakra I és II betáblázásra 20 nap alatt legolcsóbb napi kamattal mellett. — Bővebb felvilágosítással szolgál

Kaufmann Kálmán hat. enged. bank-bizományi uzlete
Budapest, VII., Izabella-útca 35. sz.
4—2

Értesítés.

Értesitem azokat, akik túl a kurcai Jurenák-féle földemen házhelyeket jegyeztek, hogy az általuk jegyzett telkeket október 1-én birtokukba átadom.

Egyidejűleg tájékoztatásul köztudomásra hozom, hogy ugyanezen földemen folyó hó végéig még j gyezhető a még el nem adott porták,

Szentes, 1907. szept. 20.

3—2 Székely József.

Kiadó bolthelyiség.

A Weisz udvarban, Kossuth Lajos-útca, egy nagy üzlethelyiség a mögötte levő raktárhelyiséggel együtt — temetkezési vállalat céljaira kiválóan alkalmas, — azonnal bérbeadó. Ugyanott több használt, de jókarban levő boltajtó eladó.

Értekezni lehet ugyanott a tulajdonossal.